

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

Turun konservatorio (Turun musiikinopetus Oy) ymmärtää esitettyjä koulutuspoliittisia kehitystavoitteita ja kannattaa esityksen päätavoitteita. Jotkut uudistusehdotukset eivät kuitenkaan mielestämme sovi lainkaan musiikkialan ammatilliseen koulutukseen.

Turun konservatorio kiittää OKM:n viranhaltijoita koulutuksen järjestäjien informoimisesta säädosmuutosten valmistelussa. Tilaisuuksien anti on ollut runsasta, mutta joskus sisältöjen osalta ristiriitaista ja vaikeaselkoista. Turun konservatorion mielestä OKM ei ole kuitenkaan julkistanut esittämistään säädosmuutoksista riittäviä taloudellisia vaikuttavuusarviointeja. Koulutuksen järjestäjien on ollut vuoden 2018 lakiuudistuksesta lähtien ollut vaikea ennakoida saamaansa rahoitusta ammatilliseen koulutukseen. Esitetyn uudistuksen yhteydessä taloudellisten vaikutusten arviointi tuntuu muuttuvan vielä entistäkin vaikeammaksi.

Turun konservatorio haluaa, että OKM selventää säädosluonnoksiin suoraan lukiosta ammatillisen koulutukseen hyväksytyjen opiskelijoiden rahoitusasemaa. Lukiokoulutus ei ole millään tavalla työmarkkinakelpoinen tutkinto. Musiikkialan ammatillisen koulutuksen hakijoista suuri osa on lukion käyneitä. Musiikinopiskelijoiden lukiokoulutustausta on mielestämme hyvä asia, jotta voimme mm. kansliapäälliköiden monien vaatimusten mukaan toteuttaa tavoitetta saada lisättyä ammatillisesta koulutuksesta korkeakouluihin jatkavien opiskelijoiden määrää. Turun konservatorion mielestä lukiotaustaisten opiskelijoiden sijoittuminen valmistumisen jälkeen tulee huomioida perusrahoituksen vaikuttavuusrahoituksessa.

Turun konservatorio vastustaa musiikkituotannon ammattitutkinnon rahoitukseen ehdotettua leikkausta.

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

Turun konservatorio kiittää OKM:n viranhaltijoiden lupauksia siitä, että kokeiluun valitaan erilaisia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä eri alueilta. Turun konservatorio valmistautuu hakemaan mukaan kokeiluun. Kiitämme myös siitä, että musiikin ammatillisen koulutuksen uusia

järjestämisoikeuksia ei voi saada osallistumalla kokeiluun. Musiikkialan ammatillisen koulutuksen määrää pitää säädellä valtakunnallisesti.

Turun konservatorio epäilee kahdeksan vuoden kokeiluajan toteutumista poliittisesti epävarmaksi, koska kokeilu jatkuu yli kahden vaalikauden.

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Turun konservatorio kannattaa perusrahoituksen (50 %), suoritusrahoituksen (30 %) ja vaikuttavuusrahoituksen (20 %) osuuksien toteuttamista alkuperäisen Sipilän hallituksen aikaisen valmistelun mukaisesti.

Turun konservatorion mielestä säädösmuutosvalmistelun vaikuttavuusarviointi on puutteellinen, koska OKM ei ole julkistanut koulutuksen järjestäjäkohtaisia simulaatiolaskelmia ehdottamistaan muutoksista. Koulutuksen järjestäjien on ollut mahdotonta laskea esitettyjen muutosten tarkkoja taloudellisia vaikutuksia itse.

Turun konservatorio on tyytyväinen siitä, että musiikkialan perustutkinnon kustannusryhmän 4 kerroin olisi nousemassa aikaisempien kustannuskertymien osoittaman tarpeen mukaisesti.

Turun konservatorion mielestä tavoite kohdentaa rahoitusta ilman aikaisempaa perusasteen jälkeistä tutkintoa oleviin hakijoihin ei sovi musiikkialan koulutukseen, johon opiskelijat valitaan musiikkiin liittyvän lähtötaso-osaamisen perusteella valintakokeella. Turun konservatorio ehdottaa siksi, että musiikkialan koulutuksen rahoituksessa kaikki opiskelijat rinnastetaan ilman aikaisempaa tutkintoa oleviin. Rahoituksen kohdentaminen voisi alkaa vaikuttaa haitallisesti musiikkialan koulutuksen järjestäjän opiskelijavalintoihin, jos musiikkialan koulutuksen järjestäjä alkaisi kasvattaa perusopetuspohjaisten hakijoiden kiintiötä. Valintakokeessa tulee jatkossakin voida valita parhaan substanssiosaamisen hakijat koulutukseen.

Turun konservatorio edellyttää, että OKM vamistaa ja tarvittaessa tarkentaa säädösteksteihin ylioppilastaustaisten opiskelijoiden rahoituksen rinnastamisen ilman tutkintoa oleviin opiskelijoihin. Ylioppilastutkinto ei ole millään tavalla työmarkkinakelpoinen tutkinto.

Turun konservatorion mielestä valtioneuvoston linjaamat ja OKM:n valmistelemat rahoitusleikkaukset ammatilliseen täydennyskoulutukseen ovat hyvin haitallisia. Turun konservatorio on pystynyt mielestään notkeasti ja vaikuttavasti vastaamaan musiikkialan alueellisen ammatillisen täydennyskoulutuksen kysyntään. Ehdotettujen uudistusten mahdollisesti toteutuessa Turun konservatorion kyky vastata alakohtaiseen täydennyskoulutuksen kysyntään heikkenee selvästi nykytilanteesta

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Turun konservatorio on huolissaan siitä, että oppimisvaikeudet ammatillisessa koulutuksessa näyttävät lisääntyvän. Koulutusjärjestelmässä oppimisen tukea pitäisi lisätä jo aikaisemmin varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Koska siinä ei näy onnistuneen, Turun konservatorio ymmärtää tarpeen säätää tarkemmin oppimisen tuesta ja erityisestä tuesta ammatillisen koulutuksenkin osalta.

Turun konservatorio ei kuitenkaan hyväksy ammatillisen koulutuksen järjestäjän veloitteiden lisäämistä ilman varmuutta tehtäviin tarvittavan rahoituksen lisäämisestä. Ehdotettujen säädösmuutosten taloudellisten vaikutusten arviointi on mielestämme puutteellinen. Vaadimme, että OKM seuraa tuen tarpeisiin vastaamisen kustannusvaikutuksia ja korvaa kohonneet

kustannukset koulutuksen järjestäjille. Tarvittaessa tätä tarkoitusta varten on määriteltävä siirtymä- tai kokeilu-aika.

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

Turun konservatorio ehdottaa, musiikkituotannon ammattitutkinnon kustannuskori pysyisi kustannusryhmässä 2. Epäilemme, että kustannuskorin pudotus kustannuskorista 2 laskisi yhä edelleen musiikkituotannon ammattitutkinnon rahoitusta suoritusrahoituksen aiotusta kompensatiosta huolimatta. Koulutuksen järjestäjän halukkuus järjestää ammattitutkintoa voisi heikentyä ja sitä kautta koulutustarjonta kaventua.

Muut kommentit

Turun konservatorio yhtyy Sivistysala ry:n esittämään huoleen siitä, että esitysluonnoksessa ei aiota edistää kaksois- ja kolmoistutkintoon liittyviä käytänteitä. Mielestämme mahdollisimman monen opiskelijan tulisi voida opiskella lukiota ja musiikkialan ammatillista koulutusta yhtä aikaa eikä peräkkäin. Jos kansliapäälliköiden toiveajattelua jopa 70 % ikäluokan suorittamista korkeakoulututkinnoista halutaan panna toimeksi, Turun konservatorio odottaa OKM:ltä taloudellisia kannustimia kolmoistutkinnon jatkokehitykseen.

Järvinen Juha
Turun musiikinopetus Oy - Turun konservatorio